

پیشگفتار

آمار علمی جدید است که شیوه‌ها و روشهای آن در سده اخیر ارائه و گسترش یافته و با آنکه مدت زیادی از پیدایش آن نمی‌گذرد، به سرعت توسعه یافته؛ به طوری که قلمرو مفاهیم مورد استفاده در آن از علوم ریاضی فراتر رفته و به کارگیری آن نیز در علوم دیگر رواج یافته است.

امروزه، به ندرت می‌توان بدون استفاده از روشهای آماری اقدام به تفسیر، تبیین و تحلیل نتایج به دست آمده از تحقیقات و پژوهشهای علمی کرد. به این ترتیب، در قلمرو علم مدیریت نیز کمتر می‌توان بدون استفاده از روشهای آماری پژوهشی درخور توجه انجام داد؛ بنابراین پژوهشگران علم مدیریت نیز باید برای اجرای طرحهای پژوهشی خود در حد لزوم به این ابزار مجهز شده، برای برآوردن نیازهای ویژه خود از آن بهره‌مند شوند.

اگر اطلاعات را از مهم‌ترین لوازم تصمیم‌گیری به شمار آوریم؛ علم آمار که با پردازش داده‌ها و تبدیل آنها به اطلاعات مورد نیاز، زمینه اتخاذ تصمیم را فراهم می‌کند، یکی از مهم‌ترین علوم محسوب خواهد شد. آنچه مسلم است هنر مدیران و کارشناسان در نحوه استفاده از روشهای آماری و تحلیل داده‌های به دست آمده تجلی می‌کند. این امر به حدی اهمیت دارد که امروزه اکثر مدیران و مسئولان سازمانها، از مشاوران آماری استفاده می‌کنند.

این کتاب، حاصل تلاشی برای معرفی علم آمار و نحوه استفاده از آن در علم مدیریت است و هدف اصلی از تدوین آن، برآورده ساختن نیاز دانشجویان رشته‌های مدیریت و حسابداری به یادگیری مفاهیم و روشهای آماری در سطوح کارشناسی و کارشناسی ارشد است. در پایان هر فصل علاوه بر مسائل، تعدادی سؤالات چند گزینه‌ای نیز آمده است که برای شرکت‌کنندگان در آزمونهای

ورودی مقاطع مختلف تحصیلی مفید است؛ زیرا این مجموعه به طور عمده برگزیده‌ای از سؤالات آماری مورد استفاده در آزمونهای سالهای قبل (رشته‌های مدیریت و حسابداری) را دربر می‌گیرد.

ضرورت استفاده کاربران صنعت، و سازمانهای اداری و خدماتی از روشهای آماری، مؤلفان را بر آن داشت که مطالب کتاب را به گونه‌ای تدوین کنند که این عزیزان نیز بتوانند از آن بهره‌مند گردند. بدین منظور، جلد اول کتاب به معرفی آمار توصیفی و احتمالات اختصاص یافته و سعی شده است که مفاهیم آمار توصیفی جامع‌تر از سایر کتابهای فارسی موجود، ارائه شود. احتمالات نیز در حد نیاز مطرح شده‌اند و جلد دوم به «تحلیل آماری» اختصاص یافته است؛ به طوری که مجموع فصول دو جلد، دربرگیرنده کلیه سرفصلهای مصوب برای دروس «آمار و کاربرد آن در مدیریت (۱)» و «آمار و کاربرد آن در مدیریت (۲)» خواهد بود. درضمن با توجه به تغییرات مفید و اصولی به عمل آمده در سرفصلهای مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی وزارت فرهنگ و آموزش عالی در سال ۱۳۷۵-۷۶ توصیه می‌شود که همه فصول جلد اول و فصل هجدهم از جلد دوم تحت عنوان «فنون تصمیم‌گیری آماری» برای درس «آمار و کاربرد آن در مدیریت (۱)» تدریس شود. فصول ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۵ و ۱۷ نیز برای تدریس در درس «آمار و کاربرد آن در مدیریت (۲)» توصیه می‌شود. ضمن آنکه با توجه به مطالب جلد دوم، می‌توان آن را یک منبع مفید در درس «تحلیل آماری» در دوره «کارشناسی ارشد» مدیریت و حسابداری مورد استفاده قرار داد.

از آقای دکتر هاشم محلوجی عضو هیئت علمی دانشگاه صنعتی شریف که با دقت، متن این مجموعه را بررسی کرده و نکات علمی ارزنده‌ای را برای اصلاح آن یادآور شده‌اند، کمال تشکر و قدردانی می‌شود. همچنین از آقای علی اصغر پورعزت که با دقت نظر و پیشنهادهای خود موجبات بهبود چاپ دوم جلد اول را فراهم نموده‌اند، و همچنین از خانم سیمین عارفی که ویراستاری جلد اول و خانم عادلہ مشایخی که ویراستاری جلد دوم را تقبل نموده‌اند، تشکر و قدردانی می‌شود.

عادل آذر - منصور مؤمنی